

Begeleidingsgids opleidingsbekwaam

Schooljaar 2026-2027

Inleiding

Voor u ligt de nieuwe begeleidingsgids voor de opleidingsbekwame fase. Met deze gids hopen we u te ondersteunen bij het begeleiden van de eerstejaarsstudent die in uw groep stage komt lopen. Iselinge Hogeschool wil samen met de opleidingsscholen studenten de kans geven rustig te wennen aan de leer- en werkomgeving van de opleidingsschool. We geven hen ruimte om kennis te maken met het beroep van de leraar en met de praktijk. Een aantal zaken is daarbij cruciaal:

- Een goed contact tussen student en mentor
- Een afgestemde planning van taken die de student gaat uitvoeren
- Een goede voorbereiding op Iselinge
- Erkenning dat studenten verschillen

We adviseren om bij de start van de stage met de student in gesprek te gaan. In dat kennismakingsgesprek kunt u verwachtingen uitspreken en afspraken maken over de manier waarop u gaat samenwerken en communiceren. Ook kan in dat gesprek samen met de student bekeken worden hoe en wanneer hij de taken (die verderop in deze gids worden toegelicht) gaat uitvoeren.

Studenten verschillen: studenten met een afgeronde opleiding onderwijsassistent achter de rug hebben vaak een goed beeld van het werk van leerkrachten. Zij hebben immers ruime stage-ervaring binnen het basis-onderwijs. In overleg met hen kunnen taken al eerder worden gepland of aangepast worden, zodat voor hen ook uitdaging te vinden is.

In deze begeleidingsgids maken we duidelijk welke taken studenten wanneer in de stage moet uitvoeren om 'op koers' te blijven. De geformuleerde taken zijn onderdelen van modules binnen de hogeschool en worden dus voorbereid. De beschreven activiteiten moeten in blok 1 of blok 2 worden uitgevoerd.

We hopen dat studenten 'zacht zullen landen' en met ambitie en plezier willen doorgroeien tot competente leerkrachten.

Bent u benieuwd naar het programma dat studenten op Iselinge volgen? Raadpleeg dan het programmaboek voor voltijd- of deeltijdstudenten.

Programmaboek
Voltijd

Programmaboek
Deeltijd

Terugblik op de stage

'Ik ben erachter gekomen dat onderwijs echt iets voor me is. Ik vond het fijn om naar de stage te gaan. Het is bijzonder om te ervaren hoe kinderen op je reageren. Met het ene kind leg je gemakkelijker contact dan met het andere. Maar als je goed kijkt en investeert in een goed contact dan blijkt dat elk kind bijzonder is en talent heeft. Ik vond het fijn om te merken dat leerlingen het fijn vonden als ik er was.'

Overzicht taken blok 1

Belangrijk: wanneer beginnen de studenten met hun eerste activiteiten? We willen voorkomen dat studenten dat voor zich uit schuiven. Natuurlijk is het observeren van onderwijs één van de activiteiten, maar daarnaast verwachten we dat de student al vrij snel na de start van de stage samen in de stageklas activiteiten onderneemt:

- Voorlezen aan de groep of een kleiner groepje
- Begeleiden van een klein groepje
- Uitvoeren van een kennismakingsspel
- Het geven van een inleiding bij een opdracht aan de groep of klein groepje
- Het uitvoeren van een zelfbedachte activiteit
- Het uitvoeren van een (deel van/eenvoudige) methodische activiteit

Voorbereiding

Op de hogeschool wordt het voorbereidingsformulier stapsgewijs geïntroduceerd: verwacht daarom in deze fase nog niet dat studenten het voorbereidingsformulier volledig ingevuld gebruiken. In blok 1 benadrukken we voor studenten dat een goede activiteit uit vier belangrijke fasen bestaat: een motiverende inleiding, een duidelijk doel, het geven van goede feedback tijdens de activiteit en een goede afsluiting.

Opdrachten module 'De leerkracht in jou'

In de opleiding volgen de studenten onder meer de module: 'De leerkracht in jou'.

In die module krijgen studenten opdrachten mee die in de stage moeten worden uitgevoerd:

1. Selecteer twee leerlingen, leg contact, observeer ze tijdens lessen en in de pauze. Ga met ze in gesprek over hun achtergrond (waar wonen ze, welke hobby's hebben ze, op welke verenigingen zitten ze, waar zijn ze goed in, waarin minder, hoe denken ze over hun toekomst). Spreek met je mentor over deze leerlingen. In een kindportret schets je hun ontwikkeling en sociale omgeving en formuleer je een concrete aanbeveling voor het pedagogisch of didactisch handelen: hoe kun je tijdens onderwijsactiviteiten rekening houden met deze twee leerlingen?
2. Bestudeer de organisatie van de school: welke functies worden onderscheiden, hoe zijn de leerlingen over de groepen verdeeld, wat is de visie van de school op onderwijs: waar staat de school voor, hoe werken kinderen samen, kijk of je de uitgangspunten van de school herkent in de klassenpraktijk. Gebruik daarbij bronnen (schoolgids, website).
3. Kijk in verschillende groepen. Welke pedagogische en didactische initiatieven van leerkrachten zie je? Hoe organiseert de leerkracht het onderwijs? Wat drijft hen? Wat is voor jou de 'kern' van het beroep?
4. Hoe worden onderwijsactiviteiten voorbereid, van een doel en instructie voorzien en hoe worden ze afgesloten. Kies vijf activiteiten die je observeert (rekenen, taal, motorisch, kunstzinnig, zaakvakken). Gebruik tijdens die observatie het observatieformulier. Het observatieformulier 'dwingt' je om op kritische wijze te kijken naar de vormgeving van inleiding, instructie, hoe kinderen leren en hoe de activiteit wordt afgesloten. Noteer op het formulier vooral ook zaken die je opvallen en waarover je met de mentor in gesprek wilt gaan. Trek na de vijf observaties samen met je mentor een aantal conclusies. Wat vind je het belangrijkste dat je hebt geleerd? Waaraan zou je in blok 2 willen werken?
5. Neem een kijkje in het muziekonderwijs in jouw basisschool. Selecteer liederen die er worden gezongen. Spreek met iemand uit de opleidingsschool over de manier waarop muziek in de school wordt georganiseerd. Observeer één of meer muziekactiviteiten.
6. Bespreek met je schoolleider wat de richtlijnen binnen de school zijn m.b.t. respecteren van privacy. Mag je foto's en filmopnames maken? Hoe verwijst je naar leerlingen in je verslagen? Hoe voorkom je dat vertrouwelijke informatie van binnen school niet (onbedoeld) gedeeld wordt met anderen? Raadpleeg vooraf [Notitie gebruik persoonsgegevens door studenten.pdf](#)

Veel van bovenstaande taken kunnen in overleg met u gepland en uitgevoerd worden. Taak nummer 4 in het overzicht hierboven is een ‘kerntaak’: dit is een belangrijke taak op weg naar pedagogisch en didactisch vakmanschap. De taak bestaat uit vijf observatieactiviteiten die met u worden nabesproken. Om dat gesprek te faciliteren wordt van de student verwacht dat hij een reflectieformulier invult na afloop van elke geobserveerde activiteit.

Aandachtspunten voor de student hierbij zijn:

- Welke activiteit heb je geobserveerd?
- Hoe leidt de leerkracht de activiteit in?
- Wat is het doel van de activiteit? Welke leerinhoud staat centraal? (Wat wordt geleerd?)
- Met welke leeractiviteiten en met welke instructievormen leert de leerling? (Hoe wordt geleerd?)
- Hoe wordt de activiteit afgesloten?

Tot slot formuleert de student bij elke activiteit wat hem bij de geobserveerde activiteit in het bijzonder is opgevallen.

Nadat de student vijf onderwijsactiviteiten heeft geobserveerd, voert hij een gesprek met u over wat is opgevallen en over de vragen die hij/zij nog heeft ten aanzien van de rol van de leerkracht bij het leerproces van de leerlingen. Van dat gesprek maakt de student een kort verslag. We vragen u dat verslag te dateren en te ondertekenen.

Verslag	
Bespreekpunten gesprek mentor	
Opbrengst/conclusie gesprek mentor	
Wat vind ik het belangrijkste dat ik dit blok geleerd heb?	
Waar wil ik in blok 2 aan gaan werken?	
Datum en naam en handtekening van mentor.	

De student wordt ook geholpen naar het gedrag van leerlingen te kijken. In blok 1 kiezen ze een (opvallende) leerling en spreken over deze leerlingen met u. Ze observeren deze leerling en lezen desgewenst informatie over hem of haar. Op basis hiervan ontwerpen ze een ontwikkelperspectiefplan dat concrete doelen bevat. Dit plan voeren ze in blok 2 uit. Samen met de leerling wordt bepaald in hoeverre de gestelde doelen zijn behaald.

Overzicht taken blok 2

Nu de eerste stappen op weg naar het nieuwe beroep zijn gezet, is het voor studenten zaak de basisvaardigheden van het vak in de vingers te krijgen. Waar hij in blok 1 vooral observeerde hoe goede lessen ontworpen werden, wordt nu van de student verwacht dat hij zélf nadenkt over hoe hij methodelessen zó kan aanpassen dat bij de uitvoering van de activiteit kinderen bij de start van de les enthousiast en gemotiveerd zijn om actief mee te doen. Natuurlijk wordt scherp nagedacht en geformuleerd wat de lesdoelen zijn. De student weet hōe hij/zij tijdens de uitvoering van de activiteit leerlingen begeleidt en weet op welke manier samen met leerlingen de activiteit evaluerend af wordt gesloten.

Voorbereiding

In blok 2 krijgt het voorbereidingsformulier een belangrijke functie: van studenten wordt verwacht dat ze wekelijks (totaal 6 activiteiten) een bestaande activiteit ‘aanpassen’. We verwachten niet dat ze de gehele activiteit aanpassen, maar dat ze zich beperken tot aanpassing van één van de lesfasen (inleiding, kern of afsluiting). Vanuit de opleiding worden de studenten op de volgende taken voorbereid:

7.

In de module Activerend en doelgericht onderwijs doet de student kennis en ervaring op en komt hij erachter wat zijn sterke en zijn ontwikkelpunten zijn met betrekking tot zijn pedagogisch en didactisch handelen als leerkracht. Hij bereidt vier onderwijsactiviteiten voor, waarbij het voorbereidingsformulier wordt gebruikt. De student kiest daarbij voor vier verschillende vakgebieden. De lessen, die een duidelijke inleiding, kern en slot hebben, worden uitgevoerd. De doelen ervan worden in overleg met u bepaald. De student denkt na over hoe de activiteit activerend kan worden ingeleid, hoe hij de instructie vormgeeft en hoe hij kan stimuleren dat kinderen écht iets leren. Na de uitvoering van iedere activiteit vult de student het reflectieformulier in, en zal hij u vragen om feedback op de gegeven les te geven.

We stimuleren dat de student nadenkt over de ontworpen en uitgevoerde onderwijsactiviteiten: in hoeverre de doelen behaald? De student formuleert minstens vier persoonlijke aandachtspunten over de Je stelt voor jezelf minstens vier persoonlijke aandachtspunten op met betrekking tot de thema’s doelen, inleiding, instructie en verwerking, afsluiting en reflectie.

Later in de module leert de student hoe hij kinderen actief en betrokken kan laten leren in een veilig en stimulerend leerklimaat. Hij ontwikkelt zijn pedagogisch handelen en denkt na over zijn pedagogische opdracht.

Dat doet hij onder meer door een pedagogisch vraagstuk te analyseren en te beschrijven rond een leerling. Hij ontwerpt daarbij een passende onderwijsactiviteit die je wordt uitgevoerd. We vragen u de student feedback te geven op zijn pedagogisch handelen.
8.

Het is goed om zicht te krijgen op de leerlijnen en tussendoelen van de verschillende vakken die in jouw stagegroep worden gegeven. Kies één methode uit. Bekijk het hoofdstuk waar leerlingen nu aan werken. Noteer de doelen die in dit hoofdstuk centraal staan. Blader verder door de methode en kijk hoe deze doelen worden uitgebreid en verdiept.
9.

Gebruik bij de activiteiten die je uitvoert het digibord en ondersteunende programma’s die bij de methode worden gebruikt.
10.

In de module Werken aan Gelijke Kansen wordt de opdracht geformuleerd om in gesprek te gaan met een collega uit de opleidingsschool over de pedagogische en didactische aanpak van de school met betrekking tot gelijke kansen in het onderwijs. Heeft de school een visie of beleid op ‘gelijke kansen voor alle kinderen?’

Terugblik op de stage

‘Ik wil graag een leerkracht worden die voor alle leerlingen het verschil kan maken. Ik probeer in de stage elke dag goede activiteiten uit te voeren.’ Ik vind het fijn om die gesprekken aan te gaan.’

Veel van bovenstaande taken kunnen in overleg met u gepland en uitgevoerd worden. De ‘kerntaak’ is taak 7: deze taak is een volgende stap op weg naar pedagogisch en didactisch vakmanschap. Na afloop van de uitgevoerde activiteit gaat u met de student in gesprek. De volgende gesprekspunten zijn daarbij ondersteunend: ga met de student per item na wat ‘goed ging’ en waar ‘verbeteringen mogelijk zijn’.

Doelen	De doelen van de onderwijsactiviteit zijn concreet geformuleerd. De doelen zijn passend bij de groep. De beginsituatie van de groep is in kaart gebracht.
Inleiding	De start van de activiteit sluit aan bij de voorkennis van de leerlingen en de belevingswereld. De student heeft concrete materialen en/of technologie toegepast tijdens de inleiding. De student motiveert leerlingen voorafgaand en tijdens de activiteit.
Instructie	Tijdens de instructie worden verschillende en passende interactievormen ingezet. De instructie was duidelijk en leidt tot het behalen van het doel. De leerlingen waren betrokken tijdens de instructie.
Begeleiding van leerlingen	De feedback is gericht op zowel het proces als het product. De feedback is positief geformuleerd. De leerlingen weten hoe ze verder moeten na het feedbackmoment.
Afsluiting	De student blik samen met leerlingen terug op de doelen van de activiteit. De student geeft leerlingen de ruimte om hun leerproces met elkaar te evalueren. De student gebruikt een activerende werkvorm om te evalueren.
Vakdidactische kwaliteit	De activiteit is vormgegeven en uitgevoerd volgens de vakdidactische uitgangspunten van het betreffende vak De student laat vakkennis en vakvaardigheid zien.

Terugblik op de stage

“Het verraste me wel hoe veel er geleerd wordt en hoe planmatig dat ging. Onderwijs geven is echt vooraf nadenken en bepalen wat je met een activiteit wilt bereiken. Mijn mentor had alles goed op de rij; zij kende de methodes op haar duimpjes en maakte de lessen uit de methode vaak nog leuker door er eigen ideeën aan toe te voegen. Kinderen hadden meestal zin om aan een activiteit te beginnen. Ik heb zelf ook instructies gegeven. Eerst was ik al blij dat alle leerlingen naar me luisterden. Nu ben ik zover dat ik na de uitleg ook rustig door de groep loop om leerlingen te helpen bij hun werk. Het is leuk om ze zó te ondersteunen dat ze met plezier weer verder kunnen. Ik ben nu in staat een totale les te geven: een mooie inleiding, een duidelijke instructie, werktijd voor de leerlingen en een mooie gezamenlijke afsluiting.

Aan de informatie in deze brochure kunnen geen rechten ontleend worden.